

MOBILUL NOSTRU INSPIRATOR: VIAȚA

De la jereastră mea văd crescînd zi de zi, etaj cu etaj, clădirea viitorului Teatru Național din București, iar macaraua-cocostirc care se profilează pe cer mă face să mă gîndesc cu îndreptățită nostalgie la generațiile viitoare de actori care se vor perinda pe scena acestui lăcaș. Întimplător, acum 25 de ani, tot sub privirile unele arce ale Teatrului Național de pe Victoriei colț cu Cîmpineanu, incendiat de bombele naziste. Aici am auzit din fragedă copilărie glasul unor mari actori și poate că, din perenitate, l-aș fi vrut reconstituit și pe acest templu al Thaliei românești. Cele două ipostaze puse alături mă fac să nu-mi dau omeneste seama de trecerea timpului, cu toată discrepanța imaginilor. Prea mi-a devenit obișnuit și familiar, neobișnuitul acestui pătrar de veac de revoluție socialistă. Intr-atîta elan creator pe care țara noastră îl desfășoară cu pași de uriaș, mă întreb unde se găsește munca mea și... n-o văd. Sigur, va spune filozofia noastră optimistă din fire, că există și ea pe undeva, munca aceasta a magicianului de-o seară, ca o modestă bătătură din fir de păianjen, sau de păpădie în urzeala generală... Dar, dacă mă gîndesc bine, unele din personajele mele, din așa-zisa dramaturgie „de trecere”, au și plecat ireversibil. Autorii pieselor în care am jucat, ca: Davidoglu, Lucia Demetrius, Sînto Andras, au intrat pe drept în antologia culturii noastre socialiste — dar unele personaje ca Vlaicu din Vlaicu și feciorii săi, ca Cocîș din Mireasa descultă sau Arjoca din Cetatea de foc, mă tem că nu mai pot fi înțeleși în contextul vremii de azi. Iată de ce nici nu mă ambiționez să fac aici o statistică de roluri ci, cu ochii îndreptați mai mult spre viitor... (mă gîndesc, bineînțeles, mai mult la cei mai tineri dintre noi tinerii...) îmi dau seama de profilul tematic bogat care se deschide în fața actorului de-aici încolo.

Știința, azi este un element determinant de progres. Este fața lui Janus îndreptată mereu înainte. Însăși revoluția noastră este o știință — iar masele sînt lacome să și-o adjuce. Ca actori, trebuie să înscrim acest fenomen în palmaresul nostru. Ce-ar spune cineștii de viața profesorului dr. Cantacuzino transpusă pe ecran? Eu l-am văzut pe Paul Muni interpretîndu-l pe doctorul Koch și nu-l voi uita niciodată. Nu ispitește pe nimeni oare viața lui Eminescu, într-o viziune critică, viață care nu a fost niciodată suficient de înțeleasă sub raport uman? Dar muzicienii români? Dar atîtea mari personalități ale culturii noastre — ca și ale istoriei noastre... Sîntem de asemenea rămași tributari omului de azi, care, modest, nu-și înscrie neapărat numele său pe opera pe care o clădește. El este marele cunoscut numai prin fața minilor sale și totuși se complăce anonim. Este atîta diversitate în componența acestui erou pe care îl vedem și... nu-l vedem... S-ar părea că artiștii vor să se vadă mai bine ei — și de-aici unii din noi, abordînd nu știu ce mod și „originalități” ne dejucăm orice credibilitate, uitînd că arta actorului e o confesiune sinceră și simplă ca un bun înțeles de toată lumea. Singurul mobil inspiratoriu al nostru este cel pe care ni-l oferă viața. Și această viață, mi se pare că atențiază a deveni ea însăși o artă: arta de a conduce, arta

În rolul titular din „Vlaicu și feciorii săi” de Lucia Demetrius, regia Horea Popescu (Teatrul „Lucia Sturdza Bulaandra”)

de a munci, arta de a trăi. Zonele frumuseții au devenit accesibile pentru toată lumea. Dar arta noastră devenind din multe puncte de vedere artificialoasă, răscuită în ea însăși, își pierde pe alocuri acuitatea la marele public.

Țin să-mi alătur adeziunea fermă față de toți colegii mei care văd în viața curentă, ce ne duce cu ea, un veșnic reviriment moral nu numai ca artiști, dar, implicit, ca cetățeni, ca subscriitorii ai întregii politici desfășurate de Partidul Comunist Român, pe plan intern și extern, traducând în fapt tot ce gândim și năzuim de azi, de ieri și dintotdeauna. De-aceia și țin ca la împlinirea acestui glorios pătrar de veac să-mi exprim adeziunea totală față de mărețul program de înflorire a României socialiste.

Ștefan Ciobotărașu

ÎN CLIMATUL STIMULATOR SPRE LUMINĂ

La împlinirea celor 25 de ani de la eliberarea țării mele, mă încercă un sentiment de copleșitoare emoție. Acești ani au însemnat totul pentru cariera mea artistică. Douăzeci și cinci de ani, un sfert de veac pentru noi, generația Eliberării, înseamnă istorie.

E enorm de greu, fără îndoială, să privești înapoi cu liniște indiferentă, la anii care au trecut, cind această retrospectivă trezește un puternic sentiment de admirație în fața înălțimii evului contemporan, care proslăvește marea forță a vieții, spulberind amintirea morții.

23 August a eliberat nu numai țara din cătușele Ținutului, ale sclaviei, ale neputinței; a eliberat și teatrul românesc din sclavia afacerismului, a cosmopolitismului și a răscumpărat cu prisosință tot ceea ce a fost apăsător, împiedicat să iasă la lumina zilei și să se afirme dincolo de zăgazuri, să aducă civilizației universale cu-vîntul poporului român.

Este un răstimp în care publicul nostru a fost martorul unor covârșitoare demonstrații de forțe artistice, ținute mai înainte, într-o îndelungată latență, iar pentru noi, slujitorii artei, el a însemnat un zbor spre înălțimi nebănuite. Noi, tinerii, creatori de atunci, am fost chemați dintr-o dată, așa cum sintem chemați mereu, să fim prin actul nostru scenic, nu numai martori și interpreți, dar și participanți activi, pe planul spiritual, la marea, istorica operă de construcție a țării. Personal cred, fără deșartă trufie, că de la Vidra lui Hașdeu și Doamna Clara a lui Davila, de la Veta lui Caragiale, pînă la Mona lui Sebastian și rolurile dramaturgiei acestor ani, de care m-am străduit să mă apropiez cu înțelegere și cu toată dăruirea, m-am alăturat și eu acestor participanți activi la elanurile ziditoare de viață nouă.

Nu pot însă să am bucuria acestei mărturisiri fără gândul că tot ce am făcut bine și din plin în munca mea, am făcut în condițiunile și orizonturile deschise de partid, în climatul stimulator spre lumină, spre libertate, spre piscurile pure ale artei pe care partidul l-a animat și-l animă cu statornicie.

În Cesonia alături de George Motoi (Caligula) din „Caligula” de Camus, regia Vlad Mugur (Teatrul Național din Cluj)